

ОСЕТЛИВОСТА НА ПУЛПАТА ПРИ КОМПОЗИТНИ РЕСТАВРАЦИИ

Б. Бајрактарева, Љ. Нечева

Појавата на композитните материјали во стоматологијата најдоа скоро комплетна замена за силикатите, меѓутоа, донесеа и спротивни мненија во однос на штетното влијание врз пулпата. Каква е осетливоста на пулпата кај реставрирани заби со композитни материјали споредена со соседните заби се коментира во трудот.

Сè поголем брј на автори се согласуваат со фактот дека композитните материјали со нагризување претставуваат изборен материјал во стоматолошката практика, а во детската стоматологија тие најдоа примена за времено-трајните реставрации на фрактурираните заби.

На нашата клиника композитните материјали се применуваат при реставрации на фрактурирани, хипопластични заби и заби со потребна естетска корелација.¹ Спрема Белоица² овие материјали имаат голема предност за надоместување на изгубената супстанца и „зањемарливо“ мал број на некрози. Старчевиќ и сор.³ укажуваат дека, забите кај кои е употребен композитен материјал со нагризување, остануваат витални по шест недели.

Целта на трудот е преку следење на виталитетот, односно електросезитивноста на забот пред и по изработка на реставрацијата да се види каква е нивната реакција.

Материјал и метод на работа

Со електродијагностика, како клинички параметар се испитани 32 фронтални заби на кои е направена надоградба со композитните материјали. Испитувани се фрактурирани заби претходно третирано по пат на индиректно прекривање и хи-

попластични заби со створен секундарен дентин. Испитувањето е правено непосредно пред реставрирањето и во наредните контроли. Последните испитувања се изнесени во Тбл. I и II.

Резултати

Табела I

Максила	27	—	1
Заби	1	2	3
Мандибула	2	2	—

Вид на испитувани заби

Табела II

Максила	контр. група	14	9	4	—	1	
	композ. рестав.	14	8	4	—	1	1
	м Ампери	0,5	1	1,5	2	3	0
Мандибула	композ. рестав.	—	—	2	2	—	—
	контр. група	—	—	2	2	—	—

Електроосетливост на испитуваните и контролни заби.

Дискусија

За композиција со електросензитивност на надоградените заби со композитни материјали се одлучивме од причина што пулпата покажува голема осетливост на електрични дразби и степенот на губење на виталитетот на пулпата е право пропорционално со снижувањето на нејзината електроосетливост.

Во придружните проспекти на композитните материјали се вели дека при нивната употреба, ако терапевтот се придржува за начинот на подготовка, не може да има промени врз забната пулпа. Ова го потврдиле и некои од авторите. Бидејќи, со ваквите материјали на нашата клиника се надоградуваат трајни заби во детска возраст, сметавме дека биолошкото средство кое е аплицирано по траумата при фрактурираните заби треба да

остане повеќе време од она кое е потребно за кариозната лезија. Клиничките испитувања покажаа дека надоградените и контролни заби во горната вилица реагираат на електрична струја главно на 0,5, 1 и 1,5 mA, а во долната вилица на 1,5 и 2 mA. Во поголемиот број на случаи имавме идентична реакција на испитуваниот и контролниот заб, освен во два случаи. Во едниот случај настанала некроза на забната пулпа, а во другиот реакцијата на надоградениот заб покажала понизок праг на дразба.

Заклучок

1. Електроосетливоста на забите надоградени со композитни материјали е еднаква со електроосетливоста на истоимените заби земени како контрола.

2. Превентивните мерки кои се преземаат како заштита на забната пулпа и адекватната употреба на композитните материјали ни овозможува естетска корекција и позитивен одговор на забната пулпа.

Summary

Use of composite materials

The authors described restoration of the teeth using composite resin. The composite materials were used for repair fractured teeth class II and restoration of enamel hypoplasia. They examined electrosensitivity of the restored and controlled teeth also. The authors found that almost of the restored teeth had electrosensitivity reaction of 0,5, 1 and 1,5 mA.

Литература

1. Нечева Љ. и сор.: Зборник радова саветовања и композитивним материјалима и техници јеткања, вол. V, 68, 1976
2. Белоица Д.: Наша искуства у примени композита у дечјој и превентивној стоматолошкој, СГШ, ванр. број, 61, 1977
3. Старчевиќ М. и сор.: Зборник радова саветовања о композитивним материјалима и техници јеткања, вол. V, 27, 1976